ΣΤΗΝ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΟ

('Από τὸ σημειωματάριο ἑνὸς παληοῦ στρατιώτου)

—'Ασθενεῖς 'Ασθενεῖ—εῖ—εῖς !...
Φώναξε θυμωμένα ὁ ἐπιλοχίας, μόλις ἔσκουξε ἡ σάλπαγγα, καλοῦσα ἐκείνους ποὺ ἦσαν γιὰ τὸ νοσοκομεῖο.

'Από τοὺς διαφόρους θαλάμους τοῦ μεγάλου στρατῶνα, ἄνθρωποι σουφτοὶ καὶ ξεζωσμένοι, χλωμοί, ἀξυράριστοι καὶ ἀρροπατοῦντες, πρόβαλλαν, σούρνοντες τὶς χοντρὲς ἀρβύλες των. Μερικοὶ κρατοῦσαν κ' ἕνα δεματάκι στο χέρι κ' ἄλλοι ξεσχίζαν μὲ τὰ δόντια τους τὴ μαύρη κουραμάνα τους. 'Εμασούλιζαν μὲ μιὰ ζωώδη ἔκφρασι, φουσκώνοντας τὰ μάγουλα, κινῶντας τὸ κεφάλι καὶ στυλώνοντας ἀκίνητα τὰ μάτια τους σ' ἕνα σημεῖο...

Στὴ μέση τῆς αὐλῆς, ἡ «ἀσθενοφόρα» ἐπερίμενε. 'Ηταν ἕνα μεγάλο κάρρο, κίτρινο, κλειστό, σὰν ἐκεῖνα ποὺ μεταφέρουν τοὺς εὐλογιῶντας. Μόνο τὰ κόκκινα τζάμια τοῦ ἔλειπαν. Στὴ θέσι τῶν τζαμιῶν, τετράγωνες τρύπες ἀνοιχτές, τὰ χωρὶς ὑαλοπίνακας παράθυρα, ἄφηναν ὅλη τὴ βροχὴ νὰ πέφτη μέσα καὶ νὰ μουσκεύη τὸ ἄθλιο, τὸ κίτρινο καὶ κακομοιριασμένο περιεχόμενό της. 'Από πάνω ἕνας μολυβένιος, θολός, ἄπλυτος καὶ βαρὺς οὐρανός, ἔσταζε θλίψη καὶ ἀπελπισία μέσα στὶς ψυχές. Βροχὴ δαρτή, χεινοπωριάτικη βροχή, ἔπεφτε ἐπὶ ὡρκετὴ ὥρα, λασπώνοντας τὸ ἔδαφος καὶ σχηματίζουσα κίτρινα, ἀποκρουστικά, σὰν τὴν «ἀσθενοφόρο», αὐλάκια στοὺς δρόμους. 'Οταν οἱ ἄρρωστοι στρατῶτες, ὀχροὶ καὶ κακομοιριασμένοι, ἀνεβῆκαν στὴν «ἅμαξα τῶν ἀσθενῶν», ὁ ἡνίοχος, ἕνα παιδάριο τοῦ Ἱππικοῦ, πὼ ἔτρωγε μαξεμένο, βλαστημῶντας καὶ γογγύζοντας, ὅλη τὴ βροχὴ ἀπάνω του, ἐχθέπησε τὰ ἄλογα. Τὸ κάρρο ἐκλονίσθη, χορατήδησε, ἔγειρε καὶ ξανάγειρε, ἐταλάνισε τοὺς ἀρρώστους ποὺ εἶχε μέσα του, τοὺς ἐπέταξε τὸν ἕνα πάνω στὸν ἄλλο, τοὺς ἐτίναξε, τοὺς τσαλάκωσε, τοὺς ζύμωσε, κ' ἔτσι, βροντοχτυπῶντας καὶ ταρασσόμενο, χτυπούμενο, κρωτοῦν καὶ τριωλίζον, ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του....

—'Ασθενεῖς! 'Ασθενεῖ—εῖ—εῖς!

Μέσα οἱ ἀσθενεῖς ἀνασηκωνόταν σὲ κάθε τράνταγμα, γιὰ νὰ ξεπάσουνε σὲ γέλια ζωώδη, μόλις γινότανε...γαλήνη. 'Ησαν ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, βάναυσοι καρροτσαρέοι, ἀγροῖκοι ἀχθοφόροι, ἕνας χωρικὸς ἀναίσθητος καὶ ἕνας ποὺ εἶχε ἕνα καφενεδάκι σὲ μιὰ τοῦ Ψυρρῆ ἐσχατιά. Κάθονταν κουλουριασμένοι καὶ κυττοῦσανε ὅλο ἐμπρός, σὰν νὰ ἦσαν ὅλα φυσικὰ καὶ ὅλα συνηθισμένα. 'Η κίτρινη ἅμαξα, τὸ νερό, ποὺ πάνω ἔσταζε, τὰ κίτρινα τοῦ δρόμου αὐλάκια, τὰ φανικὸν ἀξύ, ποὺ μύριζε ἐκεῖ μέσα, ὁ ἐπίδεσμος τοῦ ἑνὸς μὲ τὰ βαμπάκια καὶ τὶς κίτρινες κηλίδες, τοῦ ἄλλου ἡ ὀφθαλμία καὶ ἡ πυορροοῦσα τοῦ δεξιανοῦ πληγή, καμμιὰ ἐντύπωσι, μὰ καμμιὰ ἀπολύτως, δὲν τοὺς ἔκανε !... Μιὰ ζωώδης ἀναισθησία καὶ ἐγκαρτέρησις. Στὰ πονηρὰ τὰ μάτια τους μιὰ ἐνδόμυχη εὐχαρίστησις σπινθροβολοῦσε.

* * *

—Στὸ νοσοκομεῖο ἐμεῖς καὶ οἱ «φίφτυ-τοῦ» πηγαίνουν !... ἔλεγαν.

—"Ας τα, ἀδέρφι, καὶ θὰ γιατρευτοῦμε τζόμπα !...

—Φαΐ, κοιμηθῆ καὶ ξαπλωσιά !... Γιατροὺς ἀπὸ τὸ πρωΐ ὥς τὸ βράδυ. Καὶ τί γιατρός !... Βασιλικὸς γιατρός, σοῦ λέει ὁ ἄλλος !... Γιατρὸς μὲ πλάκα τὰ γαλόνια !... Καὶ χάρισμα τὰ γιατρικά !... Καὶ νοσοκόμοι καὶ νοσοκόμες νὰ πᾶνε καὶ νἄρχονται !... Κρεββάτι μάννα καὶ Θός !... Οὔτε στὸ σπίτι τοῦ κανένας!... Θεέ μου, καὶ δὲ μοῦ δίνεις ἔτσι, ἀρρώστειες δεκαοχτώ !...

—Ζωὴ καὶ κόττα. Σὰν ἀγάδες !...

—Καὶ εἶσαι ἄρρωστος πολύ;

—"Αρρωστος λέει ; Σάπιος ! Τρέχω καὶ στάζω ἀπ' ὅλες τις μεριές !... Καὶ νὰ σοῦ πῶ, ρὲ ἀδερφάκι ; Μυρίζει λίγο, μὰ γὼ τὸ συνήθισα... Τώρα δὲ μως, ἀγᾶς στὸ νοσοκομεῖο !... Δόξα νἄχη ὁ Θεός, ποὺ εἶνε καὶ λίγες ἀρρώστειες !...

Καὶ οἱ πέντε σκύψαν τὰ κεφάλια τους, σιωπωνοῦντες ἀπολύτως, ἀνατριχιάζοντας ἀπὸ μιὰ ἀνέκφραστη, ἐνδόμυχη εὐχαρίστησι.

'Ησαν ὅλοι τους εὐχαριστημένοι. Δὲν βλέπανε τὴν ὥρα πότε νὰ φτάσουνε στὸ μεγάλο οἴκημα τῶν ἀσθενῶν, μὲ τὰ ἄσπρα τὰ κρεββάτια καὶ τοὺς κίτρινους τοὺς ἀνθρώτους...

* * *

Τὸ ἀμάξι τώρα ἔφτασε στὰ Παραπήγματα. 'Η βροχὴ ἀδυνάτισε λιγάκι, τὰ δέντρα καὶ τὰ κλαριὰ ἀρχίσανε νὰ στάζουν θλιβερά.

Μέσα ἡ ἅμαξα πλημμύρισε.

Μουσκεμένοι οἱ ἀσθενεῖς, καθὼς ἦσαν ἔτσι μαζωμένοι, τσαλακωμένοι, ζουλισμένοι ὁ ἕνας ἀπάνω στὸν ἄλλο, ἀπὸ τὸ τράνταγμα, δὲν μοιάζαν μὲ ἀνθρώπους, ἀλλὰ μὲ κουρέλια ἀνθρώπινα, ἢ ἄπλυτα ἀνθρώτων, ποὺ τὰ κουβαλοῦν. Ἐνόμιζε κανεὶς πῶς κάτοιος σκουταδιάρης, ἀλλόκοτος, ἐξωτικός, πέρασε καὶ ἁμάζεψε στὸ κίτρινό του κάρρο, ὅ,τι σκοπιὰ ἀνθρώπινο, στὸ δρόμο του, ἀπάντησε !... Καὶ ἡ γκρίζα, ἡ κίτρινη ἀπελπισία γύρω, ξαπλωνόταν.... ξαπλωνόταν κ' ὅλο σκέπαζε καὶ βάρυνε τὰ πάντα. "Εφτιχνε μολύβι στὴν καρδιά, κ' ὅλο αὐτὸ τὸ βάρος, κ' ὅλη ἡ κατάθλιψις αὐτή, ἐπήγαινε καὶ συγκεντρωνόταν στὸ νοσοκομεῖο, ποὺ σὰν μοιραῖο τέλος, ἐκεῖ μπροστά, μᾶς περίμενε....

"Εβγαιναν ἕνας - ἕνας, σούρνοντας τὶς ἀρβύλες τους...

'Ο ἀνθρώπινος σωρὸς ἀναταράχθηκε τώρα ἀπὸ χαρά.

—Χά, χά, χά !... Τὸ παλατάκι μας !

Κι' ἔσπευσαν ποιὸς νὰ πρωτοπηδήση καὶ νὰ μπῆ στὸ νοσοκομεῖο, στὸ κρύο καὶ θλιβερὸ αὐτὸ κτίριο, ὅπου τοὺς περίμεναν ἀγκαλιά, σὰν τάφοι, τὰ κρεββάτια !... Τὰ κρεββάτια, ποὺ τόσοι ἀπάνω τους πόνεσαν κ' ἀναστέναξαν καὶ τόσοι ἐκεῖ ἀπάνω τους ξεψύχησαν...

—"Αντε, ρὲ παιδιά, ζωὴ καὶ κόττα ἐδῶ πέρα !...

Τί φθηνὴ ποὺ εἶνε, ἀλήθεια, ἡ εὐτυχία σὲ τοῦτον τὸν κοσμάκη !...

Γιὰ νὰ βρῆ τὸν ἑαυτό του !...

Κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄρρωστους, τοὺς σήμερα στρατιῶτες καὶ πρὶν σουστιέρηδες στὴ Λαχαναγορά, ἄρχισε νὰ τραγουδάη :

"Οσα βοτάνια εἶνε στὴ γῆ,
κι' ἄνθη στὴν 'Ανδραβίδα,
ὅλα στὸν πόνο μ' τἄβαλα,
καὶ γιατρειὰ δὲν εἶδα !...

Κι' ἔτρεξε χαρούμενος νὰ μπῆ στὸ θάλαμο τῆς «'Αγίας Αἰκατερίνης».

Καὶ τὰ ἄλογα τῆς «ἀσθενοφόρας» στεκόντουσαν καὶ κύτταζαν, ἀκίνητα καὶ σκεπτικά, κάτω ἀπὸ τὴ βροχή, ποὺ τὰ ἔκανε νὰ γυαλίζουνε σὰν πτρούλπτζινα, μὲ ὁλάνοιχτα τὰ συλλογισμένα μάτια τους, σὰν νὰ σκεπτόντουσαν γιὰ τὰ παράξενα κι' ἀντίξοα τοῦ κόσμου τούτου.

Πόσοι δὲν μποροῦν ν' ἀπαντήσουν οὔτε σταγόνα κἄν χαρᾶς, σ' ὅλο τὸν κόσμο κ' ἂν τὴν ἀναζητήσουν, καὶ πόσοι τὴ βρίσκουν ἄγθονη μέσα σὲ μιὰ κίτρινη καὶ ἀποκρουστικὴ «ἀσθενοφόρο» τοῦ στρατοῦ !...

—Κι' ἐσὺ τί λές ; ρωτάω τὸν ἡνίοχο στρατιώτη τοῦ Ἱππικοῦ, ποὺ κατόταν ἐκεῖ ἀπάνω, μουσκεμένος, κ' ἔβριζε.

—'Εγὼ λέω, μοῦ ἀπάντησε, νὰ γκρεμότσακοσθῆς νὰ κατεβῆς ἀπὸ τὸ ἀμάξι μιὰ ὥρα γρηγορώτερα, γιὰ νὰ πάω νὰ σφίξω κάνα - δυὸ κατοσταράκια, καὶ νὰ ξεσταθῶ ! Νὰ 'ρθῆ στὸν ἑαυτό μου !...

Καὶ πήδησα κάτω, εὐχηθείς :

—Καλὴ συνάντησί του μὲ τὸν...ἑαυτό του!

ΣΤΑΜ ΣΤΑΜ.

"Ενα μεγάλο κάρρο, κίτρινο καὶ κλειστό....